Valtuustoaloite / Kolhon kulttuuri- ja taidehanke: "Järnefeltin jalanjäljillä"

Kaupunginvaltuusto 16.03.2026 § 15
998/00.01.05/2026

Valtuutettu Sari Riihonen luki Mänttä-Vilppulan Perussuomalaiset-valtuustoryhmän valtuustoaloitteen, jonka ovat allekirjoittaneet Jarmo Raunio, Sari Riihonen, Jari Mäkinen ja Sari Päivärinta. Valtuustoaloite kuuluu seuraavasti:

Kolhon kulttuuri- ja taidehanke
”Järnefeltin jalanjäljillä”

Mänttä-Vlppula on profiloitunut näkyvällä tavalla Taidekaupungiksi. Osin vielä valmisteilla oleva ”Autereen polku” on oiva kunnianosoitus saarijärveläisen Hannes Autereen elämäntyöstä.

Taustaa ”Järnefeltin jalanjäljillä” valtuustoaloitteelle:

Kolhossa vietettiin kulttuurien kesää vuonna 1889. Kesällä 1889 Järnefeltin perhe, Aleksander, Elisabet, sekä lapset Arvid vaimoineen, Eero, Armas, Aino ja Elli viettivät kesää Kolhossa. Samaisena kesänä Eero Järnefelt maalasi kuuluisan maalauksen ”Pyykkiranta” ja Kesäyön kuu” – maalauksensa sekä kuvitti Juhani Ahon ”Rautatie”-kirjan, jonka henkilökuvat oli piirretty Kohlon talon isäntäväen näköisiksi. Keinutuolissa istuvasta Matti Saxberg Kolhosta valmistui öljyvärimaalaus Järnefeltiltä vuonna 1892.

Kulttuurien kesänä 1889 perustettiin Malmin kartanossa Kolhossa Suomen Päivälehti, joka samana vuonna sai hieman tutumman nimen Helsingin Sanomat. Lehteä perustamassa olivat muun muassa Pekka Brofeld, Juhani Aho, J-H Erkko ja Eero Erkko.

Suomen Ilmavoimien ensimmäinen lentokenttä vuonna 1918 sijaitsi Kolhossa Kaijanselän jäällä. Ilmavoimien muistomerkki sijaitsee keskeisellä paikalla tien numero 348 varressa.

Matthias Bonnen hautakappali sijaitsee Kolhossa Lemmensillan ja Eero Järnefeltin ”Pyykkiranta”-maalauksen välisellä alueella. Kolhon Kyläyhdistys ry ja Vilppula-Seura saivat Bonnen suvulta lahjoituksena Suomen telollisuushistorian kannalta merkittävän arkiston, joka skannauksen ja tallennuksen jälkeen luovutettiin vuonna 2025 Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkistoon Mikkeliin. Bonnen kappelin maa-alue myytiin miljoonalla markalla G.A. Serlachiukselle vuonna 1948 ja on tällä hetkellä Mänttä-Vilppulan kaupungin omistuksessa.

Huomioitavaa on myös koko maailman autoteuolisuuden kannalta kolholaisen Jalmari Vehkomäen elämäntyöstä Fordin perheen ystävänä ja maailmanlaajuisesti merkittävänä henkilönä. James Vehkoksi nimensä Amerikassa muuttanut Jalmari Vehkomäki yleni Detroitissa Fordin autokoritehtaan pääsuunnittelijaksi ja ensimmäisenä maailmassa hän rakensi kokoteräksisen autonkorin.

Kolhon merkittävä historia kulttuuri-, taide- ja teollisiiskylänä olisi luonteva lisä Taidekaupunki Mänttä-Vilppulan kannalta valtakunnallisesti ja osin myös maailman laajuisesti ”Autereen polku”-hankkeen jatkoksi. Helposti saavutettavissa oleva ”Järnefeltin jalanjäljillä”-polku on jo periaatteessa olemassan, jonka varrella mainitut kohteet sijaitsevat Jalmari Vehkomäen

kotitaloa lukuunottamatta. Alueen opasteet, tietviitoitukset, infotaulujen sisältö ja siistiminen riittäisivät ensimmäisessä vaiheessa polun reitityksen ohella riittäviksi toimenpiteiksi.

Kolhon kylän merkittävän historian soisi näkyvän tulevaisuudessa Taidekaupunki Mänttä-Vilppulan kulttuuri- ja taidepolkuna kauniin järvimaisemamme keskellä.

Mänttä-Vilppulassa 16.3.2026

Jarno Raunio
Sari Riihonen
Jari Mäkinen
Sari Päivärinta

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.